

บทที่ 4

การควบคุมกำกับดูแลการจัดการประชุมให้มีประสิทธิภาพ

1. เทคนิคการเตรียมข้อมูลการประชุมที่ดี

การดำเนินการด้านการข่าว เพื่อประเมินสถานการณ์ภัยคุกคามการก่อการร้าย จะใช้การดำเนินการตามวงรอบข่าวกรอง ประกอบด้วย การวางแผนรวบรวมข่าวสาร การดำเนินการวิธี การรวบรวมข่าวสาร และการแจกจ่าย กิจกรรมการประชุมประสานงานข่าว เพื่อความมั่นคง เป็นกิจกรรมถือเป็นส่วนหนึ่งของ ทั้งเรื่องของการดำเนินการวิธี ในมิติของการหารือ ในประเด็นข่าวสารสำคัญ และ เป็นการแจกจ่ายเพื่อให้หน่วยต่างนำไปใช้งาน โดยก่อนที่จะมีการประชุม กขว.ศตท. มีความจำเป็นจะต้อง สรุปรวบรวมสถานการณ์ด้านการข่าว และ ทำการประเมินสถานการณ์ภัยคุกคามการก่อการร้ายเพื่อนำมาแลกเปลี่ยน หรือ กับประชาคมข่าวกรองที่ประชุม เพื่อให้ข่าวสารข้อมูลที่แจกจ่ายมีความครอบคลุมมากที่สุด โดยมีเทคนิคการปฏิบัติให้ข่าวสารสามารถนำไปสู่การปฏิบัติหรือนำไปใช้ประโยชน์ได้ในการจัดการประชุมประสานงานข่าวได้แก่ การแบ่งมอบความรับผิดชอบด้านการข่าว การประเมินภัยคุกคามการก่อการร้าย และ การใช้ระบบสารสนเทศในการกระจายข่าวสาร

1.1 การให้หัวข้อข่าวสารสำคัญแก่หน่วยเข้าร่วมประชุม

ในการแบ่งมอบความรับผิดชอบด้านการข่าว ในการต่อต้านการก่อการร้ายจะมีมิติที่ซับซ้อน ทั้งในเรื่องของกิจกรรมที่มีความคลุมเครือทับซ้อนกับอาชญากรรมข้ามชาติ ที่มีผลทั้งในประเทศและต่างประเทศ หน่วยงานในประชาคมข่าวต่อต้านการก่อการร้ายของประเทศไทย มีความหลากหลายทั้งในเรื่องของพันธกิจ และ พื้นที่รับผิดชอบ เช่น ปปส.ที่ทำเรื่องยาเสพติดจะมีทั้งหน้าที่ในการทำงานในประเทศและประสานกับมิตรประเทศในการทำงานด้านการปราบปรามยาเสพติด ซึ่งเครือข่ายยาเสพติดบางส่วนมีความเชื่อมโยงกับการก่อการร้าย ทั้งการเชื่อมโยงกับเครือข่ายต่างประเทศหรือในประเทศ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการบูรณาการด้านการข่าวในการต่อต้านการก่อการร้ายจึงได้มีการกำหนดแนวทางในการแบ่งมอบความรับผิดชอบในการรวบรวมข่าวสารที่มีแนวโน้มจะมีความเชื่อมโยงกับการก่อการร้าย โดยมีการแบ่งในสองลักษณะคือ การแบ่งตามพันธกิจ และ การแบ่งตามพื้นที่

1.1.1 การแบ่งหน่วยตามพันธกิจ

เป็นการแบ่งตามภารกิจของหน่วย ทั้งหน่วยงานรักษากฎหมาย เช่น สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กรมสอบสวนคดีพิเศษ กองบัญชาการตำรวจนครบาล สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง การท่าอากาศยาน สำนักงานการบินพลเรือนแห่งชาติ เป็นต้น มีความมุ่งหมายเพื่อให้หน่วยได้รวบรวมข่าวสารจากการปฏิบัติการของหน่วยงาน โดยมุ่งเน้นที่ ข่าวสารที่มีแนวโน้มจะเกี่ยวข้องกับการก่อการร้าย เช่น ข่าวการค้ายาเสพติดที่อาจจะมีการเชื่อมโยงกับการค้าอาวุธและเครือข่ายการก่อการร้าย การทำเอกสารเดินทางปลอม เป็นต้น โดยแบ่งเป็นสองส่วนได้แก่

1) ข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมข้ามชาติและประเด็นที่เกี่ยวข้อง กับการก่อการร้าย หน่วยงานที่รับผิดชอบได้แก่ สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กรมสอบสวนคดีพิเศษ กองบัญชาการตำรวจนครบาล

สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง กองบัญชาการตำรวจสันติบาล ศูนย์รักษาความปลอดภัยแห่งชาติ หน่วยข่าวของกองทัพ ศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล ศูนย์ปฏิบัติการกระทรวงมหาดไทย

2) ข่าวสารสิ่งบอกเหตุที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความปลอดภัยโครงสร้างพื้นฐาน โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบ ได้แก่ สำนักข่าวกรองแห่งชาติ สำนักงานการบินพลเรือนแห่งชาติ กรมเจ้าท่า กรมการขนส่งทางบก กรุงเทพมหานคร บริษัทวิทยุการบิน การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย ท่าอากาศยานดอนเมือง ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ บริษัทการบินกรุงเทพจำกัด (มหาชน) บริษัทรถไฟฟ้าใต้ดิน การรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย

1.1.2 การแบ่งหน่วยตามพื้นที่

การแบ่งมอบความรับผิดชอบตามพื้นที่จะเป็นการพิจารณาจากขีดความสามารถ ลักษณะของภารกิจของหน่วยงานในประชาคมข่าวกรอง การต่อต้านการก่อการร้ายทั้งนี้ ภัยคุกคามการก่อการร้ายบางครั้งมีความเชื่อมโยงมาตั้งแต่สถานการณ์ต่างประเทศ จนถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในประเทศ โดยในการแบ่งมอบประเด็นความรับผิดชอบ มีดังนี้

1) สถานการณ์ในต่างประเทศ หมายถึง สถานการณ์ในต่างประเทศที่อาจจะเชื่อมโยงกับกิจกรรมการก่อการร้ายในประเทศไทย ทั้งการสนับสนุนเตรียมการก่อการร้าย การบ่มเพาะอุดมการณ์ความรุนแรง เช่น ประเด็น การสู้รบในตะวันออกกลาง ที่อาจจะเป็นสาเหตุของการก่อการร้ายในประเทศไทย โดยหน่วยงานที่รับผิดชอบ ได้แก่ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ สำนักข่าวกรองแห่งชาติ กระทรวงต่างประเทศ สำนักงานปราบปรามการฟอกเงิน สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กองบัญชาการตำรวจสันติบาล สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง กรมข่าวทหาร หน่วยข่าวกองทัพ

2) สถานการณ์ในภาพรวมของประเทศ หมายถึง สถานการณ์ในประเทศในภาพรวมที่อาจจะมีความเชื่อมโยงกับการก่อการร้ายทั้งในและต่างประเทศ โดยหน่วยงานที่รับผิดชอบได้ เช่น ประเด็นสถานการณ์ของการค้าอาวุธสงครามที่มีจำนวนมากขึ้น กระแสความขัดแย้งของประชาชนต่างศาสนา แก่ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ สำนักข่าวกรองแห่งชาติ ศูนย์ปฏิบัติการกระทรวงมหาดไทย, กองบัญชาการตำรวจสันติบาล สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง กรมเจ้าท่า กรมการขนส่งทางบก สำนักงานการบินพลเรือนแห่งชาติ ศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล สำนักงานปราบปรามการฟอกเงิน สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

3) พื้นที่สนใจในประเทศ หมายถึง เหตุการณ์ในพื้นที่เฉพาะที่มีความสำคัญ เช่น ท่าอากาศยาน แหล่งพลังงานที่สำคัญ ระบบขนส่งมวลชน เช่น กรณีการตรวจพบ ผู้ที่มีความเชื่อมโยงกับการก่อเหตุรุนแรงในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มาเป็นเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยท่าอากาศยาน หรือ กรณีพบสิ่งบอกเหตุที่มีแนวโน้มบ่งบอกถึง การเตรียมการก่อเหตุต่อระบบขนส่งสาธารณะ เป็นต้น หน่วยงานที่รับผิดชอบ ได้แก่ กองบัญชาการตำรวจนครบาล กองบัญชาการตำรวจสันติบาล ศูนย์รักษาความปลอดภัยแห่งชาติ กองพันข่าวกรองทางทหาร (ขกท.) ท่าอากาศยานนานาชาติสุวรรณภูมิ ,ท่าอากาศยานนานาชาติ ดอนเมือง กรุงเทพมหานคร บริษัทวิทยุการบิน การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย ท่าอากาศยานดอนเมือง ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ บริษัทการบินกรุงเทพจำกัด (มหาชน) บริษัทรถไฟฟ้าใต้ดิน การรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย

1.2 การเตรียมข้อมูลสำคัญฝ่ายเลขาฯ

1.2.1 การประเมินภัยคุกคามการก่อการร้าย

การประเมินภัยคุกคามการก่อการร้าย จากในบทที่ 2 ได้กล่าวถึงขั้นตอนการจัดการประชุมประสานงานข่าว โดยหัวใจสำคัญของการจัดการประชุมประสานงานข่าวคือ การประเมินสถานการณ์ภัยคุกคามการก่อการร้าย โดย ศตก. ได้มีการจัดทำ โดยมีการประเมิน หัวข้อได้แก่ กลุ่มที่เป็นไปได้ในการก่อเหตุ วิธีการก่อการเหตุที่ และการกำหนดหนทางปฏิบัติที่เป็นไปได้ของการก่อการร้าย การประเมินกลุ่มก่อการร้ายที่เป็นไปได้ในการก่อเหตุในพื้นที่ เงื่อนไขการประเมิน ใช้เงื่อนไขการประเมินประกอบด้วย 7 ประเด็น ได้แก่ 1) มีประเด็นอ่อนไหว เกี่ยวกับประเทศไทย 2) มีการออกแถลงการณ์ข่มขู่ประเทศไทย 3) มีการปฏิบัติในพื้นที่ประเทศไทยในอดีต 4) ตรวจพบความเคลื่อนไหวจาก หน่วยข่าวกรอง 5) แจ้งเตือนจากหน่วยข่าวมิตรประเทศ 6) มีเครื่องช่วยความเชื่อมโยงกับกลุ่มอาชญากรรมในไทย 7) มีการขู่จะก่อเหตุต่อประเทศมหาอำนาจ / หรือมีเหตุการณ์ที่นำไปสู่การแก้แค้น

1) วิธีการประเมินในแต่ละประเด็น หากมีข่าวสารในอดีตในหัวข้อมาเกี่ยวข้องกับประเด็นที่กำหนด จะใช้สีแดง ซึ่งหมายถึงการยืนยัน หากไม่มีข่าวสาร ให้ใช้สีเหลือง หมายถึงยังไม่ชัดเจน และหากมีข่าวสาร/ข่าวกรองที่ปฏิเสธจะใช้สีดำ หมายถึงเป็นการปฏิเสธ ประเด็นดังกล่าว

2) การประเมินในภาพรวม หากกลุ่มไหน มีสีแดงมากจะถือว่า มีความเป็นไปได้สูงสุด โดยในระหว่างการประชุม ผู้เข้าร่วมประชุมจะสามารถแสดงความเห็น ในผลการประเมินที่ออกมาได้ เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์รอบคอบของการประเมินในภาพรวม โดยการนำเสนอจะเป็นรูปแบบของตารางสี ตามภาพประกอบ

1.2.2 การประเมินวิธีการก่อเหตุ

การประเมินนี้ จะเป็นการรวบรวมข้อมูล ของวิธีการก่อเหตุทั่วโลกและนำมาพิจารณากับบริบทของประเทศไทย โดยนำเสนอในรูปแบบของตาราง ดังภาพ โดยจะใช้หลักการจัดการความเสี่ยง ซึ่งประกอบด้วย โอกาส และ ผลกระทบ โดยมีการจัดลำดับ ของความเสี่ยง เป็น 4 ระดับ ประกอบกับรหัส สี เขียว เหลือง แดง ดำ

1.2.3 การแบ่งระดับความเสี่ยง

ความเสี่ยงสูงมาก หมายถึง ส่งผลต่อความมั่นคงของประเทศอย่างมาก ใช้เวลานานในการฟื้นตัว ต้องการมาตรการพิเศษ ในการลดความเสี่ยง เกินขีดความสามารถของประเทศ

ความเสี่ยงสูง เป็นความเสี่ยงที่ต้องการมาตรการลดความเสี่ยง และ การตกลงใจในการลดโอกาสการเกิด และการมาตรการรองรับในการลดผลกระทบ โดยจะต้องระดมทรัพยากรในประเทศ

ความเสี่ยงปานกลาง ต้องการมาตรการเฉพาะเจาะจง เพื่อรองรับความเสี่ยงจากภัยคุกคามที่จะเกิดขึ้น ความเสี่ยงต่ำ ความเสี่ยงที่เกิดในสภาวะปกติ

การจัดลำดับความเสี่ยง ของวิธีการในการโจมตีของ ผู้ก่อการร้าย จะใช้รูปแบบการนำเสนอ ในรูปของตารางตามภาพ โดยตารางท้ายสุด จะเป็นหมายเหตุที่แสดงถึง ข่าวสาร / สิ่งบอกเหตุ เหตุการณ์ในอดีต ที่เชื่อมโยงกับวิธีการโจมตีของ ผู้ก่อการร้าย

1.2.4 การนำเสนอ หนทางปฏิบัติที่อาจเป็นไปได้ของภัยคุกคาม

ในการนำเสนอ การประเมินหนทางปฏิบัติของผู้ก่อการร้ายมีความจำเป็นในการวางแผนการป้องกันและตอบโต้ของหน่วยปฏิบัติการ โดยในการนำเสนอ จะประกอบด้วย วิธีการ พื้นที่ ความมุ่งหมาย ผลกระทบของการก่อเหตุ และ ขั้นตอนการปฏิบัติ เพื่อให้หน่วยปฏิบัติสามารถนำไปวางแผนรองรับสถานการณ์ ทั้งการป้องกันและการตอบโต้ โดยข้อมูลจะประมวลจากสถานการณ์ด้านการข่าวในปัจจุบัน และ หลักนิยมรูปแบบการปฏิบัติการของกลุ่มก่อการร้ายที่ปฏิบัติในห้วงที่ผ่านมา

2. การใช้ระบบสารสนเทศที่เกี่ยวข้องในการจัดการประชุม

การบูรณาการข้อมูลข่าวสารให้กับประชาคมข่าวกรองในการต่อต้านการก่อการร้ายของประเทศ มีความจำเป็นจะต้องมีเครื่องมือช่วยในการจัดการข้อมูลและกระจายข่าวสารสร้างช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลให้กับหน่วยงานในประชาคมข่าว โดย ศตค.ได้มีการจัดทำ ช่องทางการเข้าถึงข้อมูลผ่านทนายระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยมีหลักการการออกแบบระบบดังกล่าวได้แก่ ความปลอดภัยของข้อมูลการกำหนดการเข้าถึงตามภารกิจและความจำเป็นของหน่วย , การเผยแพร่องค์ความรู้ด้านการข่าว รวมถึงมีระบบคลังข้อมูลที่สามารถใช้ร่วมกันได้

2.1 ผลผลิตด้านการข่าวประชาคมข่าวกรอง (จัดเก็บในรูปแบบของไฟล์เอกสาร)

- 1) สรุปสถานการณ์ประจำเดือน
- 2) สรุปผลการประชุมประชาคมข่าวต่อต้านการก่อการร้าย
- 3) รายงานเฉพาะกรณี
- 4) ผลผลิตของหน่วยงานในประชาคมข่าวกรอง จะเป็นช่องทางในการนำเอกสารที่ หน่วยในประชาคมข่าวกรอง มาบรรยายสรุปมาจัดเก็บ เพื่อประโยชน์ในการสืบค้นนำไปใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์ข่าว

2.2 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับกลุ่มก่อการร้าย

- 1) ข้อมูลกลุ่มก่อการร้าย
- 2) ข้อมูลผู้ต้องสงสัย/ผู้ก่อการร้ายสำคัญ
- 3) ข้อมูลเครือข่ายที่อาจจะเชื่อมโยงกับการก่อการร้าย

2.3 องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการก่อการร้าย

- 1) คู่มือ เอกสารความรู้ด้านการข่าว และการต่อต้านการก่อการร้าย
- 2) บทความ/บทวิเคราะห์

2.4 เว็บไซต์แหล่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการก่อการร้าย

- 1) Nation Counter Terrorism Center สหรัฐ <https://www.dni.gov/index.php/nctc-home>
- 2) Nation Counter Terrorism Center อังกฤษ

<https://www.gov.uk/government/organisations/national-counter-terrorism-security-office>

- 3) การต่อต้านการก่อการร้ายของออสเตรเลีย <https://www.asio.gov.au/counter-terrorism.html>

2.5 ข่าวสารประชาสัมพันธ์

- 1) กำหนดการการประชุมประสานงานข่าว

2) ข้อมูลการติดต่อประสานงานประชาคมชาวกรอง เป็นรายละเอียดการติดต่อหน่วยงานในประชาคมชาวกรอง การต่อต้านการก่อการร้าย

3) เว็บไซต์ หน่วยงานในประชาคมชาวกรองต่อต้านการก่อการร้าย

2.6 การประเมินภัยคุกคามการก่อการร้าย

(คู่มือการใช้ระบบสารสนเทศในการประเมินภัยคุกคามการก่อการร้าย)

3. ปัญหา และข้อเสนอแนะ

3.1 ปัญหาข้อขัดข้อง

ปัญหาในการประชุมประสานงานชาวด้านความมั่นคง เป็นการประชุมที่มีความสำคัญในการเป็นการแลกเปลี่ยนชาวกรองระหว่างหน่วยในประชาคมชาว เพื่อนำชาวกรองที่เกี่ยวข้องรายงานให้ผู้บังคับบัญชา และ หน่วยงานประชาคมชาวกรอง การต่อต้านการก่อการร้ายของประเทศ เพื่อนำไปเตรียมวางแผนรองรับสถานการณ์ที่ อาจจะเกิดขึ้น รับผิดชอบโดย กข.ศตก. ปัญหาในการดำเนินการมีดังนี้

3.1.1 การตอบรับการประชุม

การตอบรับมักจะไม่เป็นไปตามกำหนด ซึ่งสภาพปัญหาดังกล่าว เกิดขึ้นกับหน่วยงานที่มีการเปลี่ยนแปลง ผู้เข้าร่วมประชุม ที่เคยมาร่วมประชุม เป็นประจำ ซึ่งอาจจะทำให้เกิดปัญหาเพิ่มเติมในกรณีที่ อาจจะมีข้อหารือที่เกี่ยวข้องกับ หน่วยงานที่ไม่มา หรือการกำหนดหัวข้อที่อาจจะต้องมีความเชื่อมโยงเกี่ยวข้องกับหน่วยงานที่อาจจะตอบรับการประชุม ลำช้า

3.1.2 แนวคิดวิธีการประเมินภัยคุกคาม

การประเมินภัยคุกคามของแต่ละหน่วยงานอาจจะมีแนวทางที่แตกต่างกัน รวมถึงระดับการเข้าถึงข้อมูล ซึ่งบางครั้งทำให้ อาจจะมีความเห็นในการประเมินที่แตกต่างกัน รวมทั้ง ข้อมูลบางส่วน อาจจะไม่สามารถเปิดเผยให้บางหน่วยงานในการ ประชุมประชาคมชาวกรองได้ ทั้งปัญหาของระเบียบราชการ และ ทศนคติของการแลกเปลี่ยนชาวกรองในการต่อต้าน การก่อการร้าย

3.2 ข้อเสนอแนะ

3.2.1 การแก้ไขปัญหาคือการตอบรับการประชุม

ในการตอบรับส่วนมากจะใช้การโทรศัพท์ในการประสานงานอย่างไม่เป็นทางการโดยเจ้าหน้าที่ ของ ส่วนรวบรวม ในการ ขอยืนยัน ว่ามีผู้มาร่วมงานหรือไม่ เพื่อการจัดที่นั่งให้เหมาะสม

3.2.2 แนวทางลดผลกระทบ

การประเมินภัยคุกคามของแต่ละหน่วยงานอาจจะมีแนวทางการประเมินที่อาจจะมีแตกต่างกัน ทั้งในเรื่องของ วิธีการ ประเมิน ข่าวสารข้อมูลที่ใช้ในการประเมิน โดยแนวทางลดผลกระทบของปัญหามุมมองของการประเมินที่แตกต่างกัน จะใช้การเปิดโอกาสในช่วงท้ายของการประชุมในการหารือแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับผลการประเมิน โดยจะมีการ บันทึกความเห็นของหน่วยงานไว้ในบันทึกการประชุม และเขียนในหมายเหตุในการรายงานผลการประชุมที่มีการ แจกจ่าย